

POSTANOWIENIE

Dnia 21 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	<u>SSA Andrzej Struzik</u>
Sędziowie:	SA Paweł Rygiel SA Teresa Rak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 sierpnia 2012 r. w K.

sprawy z powództwa B. J.

przeciwko Skarbowi Państwa – Staroście (...)

o ustalenie

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 24 kwietnia 2012 r. sygn. akt I C 224/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu oddalił wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia poprzez wpisanie ostrzeżenia o niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Z. z rzeczywistym stanem prawnym. Uzasadniając swe orzeczenie sąd I instancji wskazał, że powódka domaga się w pozwie ustalenia nieważności decyzji wywłaszczeniowej w postaci umowy sporządzonej w formie aktu notarialnego z dnia 29 września 1960 r. Rep. A nr (...)/60 w części dotyczącej parceli gruntowej (...) o powierzchni 33m², powołując się na nieistnienie przedsiębiorstwa, które zostało wpisane jako właściciel. Powódka w pozwie domagała się także udzielenia zabezpieczenia, przy czym interes prawny powódki w udzieleniu zabezpieczenia wynikał z możliwości dokonania obrotu nieruchomością przez Skarb Państwa. Zdaniem sądu w chwili obecnej nie istnieją podstawy do twierdzenia, że stan prawny ujawniony w księdze wieczystej jest niezgodny z rzeczywistym stanem prawnym, gdyż o tym przesądzi dopiero prawomocny wyrok. Inaczej wyglądałaby ocena zasadności wniosku, gdyby powódka domagała się wpisania ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu. Nadto powódka nie wykazała interesu prawnego przemawiającego za uwzględnieniem wniosku o udzielenie zabezpieczenia, gdyż obawy powódki odnośnie możliwości zbycia nieruchomości przez Skarb Państwa nie zostały potwierdzone obiektywnymi okolicznościami.

Postanowienie powyższe zaskarżyła powódka domagając się w zażaleniu jego uchylenia i dokonania wpisu ostrzeżenia zgodnie z wnioskiem ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Zaskarżonemu postanowieniu powódka zarzuciła naruszenie przepisów art. 730¹ § 1, art. 730 § 1 i 2, art. 755 § 2 i art. 738 k.p.c.

Strona pozwana, zastępowana przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, domagała się oddalenia zażalenia i zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Zgodnie z art. 730¹ § 1 k.p.c. dla udzielenia zabezpieczenia koniecznym jest spełnienie dwóch przesłanek, a to uprawdopodobnienia roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. W rozpoznawanej sprawie żadna z tych przesłanek nie została spełniona, co wykluczało udzielenie zabezpieczenia.

Stosownie do żądania pozwu powódka domaga się: „unieważnienia decyzji wywłaszczeniowej w postaci umowy aktu notarialnego” bliżej w pozwie określonego. Tak sformułowane żądanie jest wewnętrznie sprzeczne, gdyż decyzja wywłaszczeniowa i umowa w formie aktu notarialnego, to dwa zupełnie odmienne akty. Mając na uwadze, że powódka w żądaniu pozwu indentyfikuje akt notarialny, wskazując jego datę, numer repertorium oraz że został on sporządzony w Państwowym Biurze Notarialnym w Z., można przyjąć, że powództwo w rzeczywistości dotyczy tak zidentyfikowanego aktu, a nie decyzji administracyjnej. Jednakże „unieważnienie”, a tego domaga się powódka, to wywołanie orzeczeniem sądu skutku prawo kształtującego, a mianowicie w takim wypadku z mocy orzeczenia sądu czynność dotychczas ważna ten przymiot traci. Brak jakiegokolwiek normy prawnej, która w okolicznościach faktycznych w pozwie przytoczonych dawałaby podstawy do takiego orzeczenia. W uzasadnieniu żądania pozwu (k. 9) powódka obstaje przy żądaniu „unieważnienia”, jakkolwiek z dalszego sformułowania, a mianowicie: „za możliwością uwzględnienia powództw o ustalenie nieważności części oświadczenia (...)” wynika, że powódka nie rozróżnia unieważnienia od ustalenia nieważności. Ta sprzeczność powinna zostać usunięta w trybie art. 130 § 1 k.p.c. jeszcze przed nadaniem sprawie biegu. Jednakże nie stanowi ona przeszkód w rozpoznaniu zażalenia, gdyż nawet zgłoszenie przez powódkę żądania ustalenia nieważności umowy nie dawałoby podstaw do przyjęcia, że roszczenie zostało uprawdopodobnione. Konieczną przesłanką powództwa o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa jest interes prawny (art. 189 k.p.c.). Możliwość dochodzenia roszczenia dalej idącego z reguły wyklucza istnienie interesu prawnego w ustaleniu. W szczególności, w świetle ustalonego orzecznictwa, z reguły nie istnieje interes prawny uzasadniający powództwo o ustalenie, gdy możliwym jest zgłoszenie roszczenia o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. W takiej sytuacji tylko wyjątkowo, z uwagi na szczególne okoliczności, można przyjąć istnienie interesu prawnego w ustaleniu nieistnienia prawa w księdze wieczystej wpisanego, czy też istnienia prawa, które nie zostało tam wpisane, pomimo, że wpisane być powinno. Powódka nie wskazała żadnych okoliczności uzasadniających dochodzenie ustalenia nieważności umowy przenoszącej własność zamiast dalej idącego żądania uzgodnienia treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym poprzez wpisanie w tej księdze jako właścicieli osób, którym jej zdaniem prawo własności przysługuje. Stąd nie można przyjąć, aby doszło do uprawdopodobnienia roszczenia.

Powódka nie uprawdopodobniła też interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia. Okoliczności wskazane we wniosku, związane z obawą zbycia nieruchomości są o tyle nieprzekonujące, że zbycie nieruchomości należących do Skarbu Państwa związane jest z zachowaniem długotrwałej procedury uregulowanej przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami i stosownymi przepisami wykonawczymi do tej ustawy. W sytuacji, gdy działania zmierzające do sprzedaży nie zostały dotychczas podjęte, a powódka nie wskazuje na ich podjęcie, nie istnieje realna obawa zbycia nieruchomości.

Z powyższych przyczyn zażalenie jest bezzasadne i na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 i z art. 13 § 2 k.p.c. podlega oddaleniu.

Koszty postępowania zażaleniowego stanowią część kosztów postępowania zabezpieczającego, o których, zgodnie z przepisem art. 745 § 1 k.p.c., orzeknie sąd kończąc postępowanie w sprawie.